

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoE/130/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615207544
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6615207544.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a členov senátu JUDr. Danice Kočíckovej a JUDr. Amy Odalošovej, vo veci exekúcie začatej na návrh oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného JUDr. Barborou Korenecovou, advokátkou, Ak so sídlom Malinovo, Slnecná 765/3, IČO: 42 174 902, proti povinnému: J. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. V. XXXX/XX, W., občianka SR, zastúpená procesným opatrovníkom Gabrielom Erdélyim, zamestnancom Okresného súdu Lučenec, o vymoženie 697,07 Eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Lučenec č.k. 7Er/434/2015-26 zo dňa 15. 12. 2015 takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e.**

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku (ďalej v texte aj „EP“). V odôvodnení uznesenia uviedol, že exekučné konanie je vedené na základe exekučného titulu, ktorým je konkrétny rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu, zriadeného pri spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a. s., so sídlom v Bratislave. Exekučný titul bol vydaný rozhodcovským súdom, ktorý vyvodil svoju právomoc z rozhodcovskej zmluvy, uzavretej medzi oprávneným a povinným. Okresný súd dospel k záveru, že predmetná rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná a predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve. Právomoc rozhodcovského súdu tak nebola založená na základe platnej rozhodcovskej doložky a rozhodcovský rozsudok, vydaný v takomto konaní, nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Rozhodcovská doložka v zmluve o úver nie je dojednaná individuálne, čo zjavne vyplýva z jej zaradenia do Všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako súčasť formulárovej zmluvy o úvere. Spôsob akým bola rozhodcovská doložka koncipovaná formálne napĺňa podmienku uvedenú v citovanom písm. q) bodu 1 Prílohy ku smernici v tom význame, že rozhodcovské konanie nebolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy. Vychádzajúc však z povahy samotnej zmluvy o úvere (viď aj ustanovenie § 53 ods. 9 OZ v súčasnom znení) je však zrejmé, že subjektom, ktorý bude mať v konečnom dôsledku právo voľby medzi rozhodcovským alebo civilným súdom bude takmer vždy veriteľ, nakoľko miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane v súvislosti s mierou povinností dlžníka, zabezpečuje takmer úplnú dominanciu v tomto zmluvnom vzťahu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka. Navyše v čase uzatvárania zmluvy nebolo v platnosti ani ustanovenie § 87 písm. f) O.s.p., ktoré až s účinnosťou od 15.10.2008 umožňuje dlžníkovi podať žalobu popri miestne príslušnom súde odporcu - dodávateľa aj na miestne príslušnom súde spotrebiteľa. Ani ustanovenie § 105 ods. 1 O.s.p. nezaručovalo dlžníkovi možnosť uplatniť svoje práva na súde v mieste svojho bydliska a to vzhľadom na možnosť veriteľa namietat' jeho miestnu nepríslušnosť, čoho dôsledkom by bolo postúpenie veci na príslušný súd v mieste sídla veriteľa. Vychádzajúc z uvedených ustanovení je zrejmé, že veriteľ od počiatku sledoval takýmto koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie

jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenie práv spotrebiteľa. Takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou teda napriek jej formálnemu zneniu reálne dochádza k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami a to samozrejme v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ v takejto situácii vzhľadom na značnú vzdialenosť miesta konania ako aj na svoje majetkové a zárobkové pomery nemá právo relevantne sa proti návrhu zo strany veriteľa brániť, resp. sa zúčastniť konania či už pred rozhodcovským súdom alebo v občianskosúdnom konaní. V konečnom dôsledku k takémuto závažnému narušeniu rovnováhy v rozpore s úmyslom vyjadreným v smernici dochádza už aj samotnou skutočnosťou, že spotrebiteľovi nie je zo zákona daná možnosť v prípade podania žaloby voči nemu na rozhodcovskom súde (nachádzajúcom sa okrem toho v značnej vzdialenosti od bydliska odporcu), domáhať sa možnosti uskutočniť konanie na súde v mieste jeho bydliska ako je to prirodzené v občianskom súdnom konaní. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom ktorej je aj takáto doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (či už z nevedomosti alebo nemožnosti vplývať na obsah zmluvy), čo je v demokratickom zriadení a v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom. Súd v zmysle výkladu smernice v rozsudku Océano Grupo Editorial za to, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou v zmysle § 53 ods. 4 OZ účinného v čase uzatvárania zmluvy. Rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom bol exekučný titul, sa teda uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadny exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Podľa judikatúry ESD je povinnosťou členských štátov a ich orgánov zabezpečiť, aby nekalé podmienky v zmluvách nezaväzovali spotrebiteľov a prihládajúc ex offo k ich neplatnosti dosiahnuť odrazujúci účinok prispievajúci k ukončeniu ich používania zo strany predajcov alebo dodávateľov. V dôsledku toho súd považoval exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vo vykonaní exekúcie. Na základe toho súd v zmysle § 44 ods. 2 EP žiadosť súdneho exekútora zamietol.

2. Proti uzneseniu okresného súdu podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie oprávnený. Rozhodnutie okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súčasne v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Oprávnený trvá na tom, že povinný nijako nepreukázal skutočnosť, že v čase podpisu zmluvy o úvere mu patrilo postavenie spotrebiteľa. Poukázal na rozhodnutie ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG v ktorom Európsky súdny dvor uviedol, že ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa. Ďalej uviedol, že zo zmluvy o úvere vyplýva, že povinný je živnostníkom zapísaným v Živnostenskom registri, t.j. je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) Obchodného zákonníka, podľa ktorého podnikateľom je osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia. Z uvedeného je evidentné, že zmluvu o úvere nie je možné podriať pod režim spotrebiteľských úverov. (Uznesenie KS Banská Bystrica sp. zn. 41/Coe/97/2010 zo dňa 08.06.2011). Na záver uviedol, keďže ide o zmluvu o úvere, ktorá absolútne nemôže mať charakter spotrebiteľskej zmluvy, keďže dlžníkom je osoba podnikajúca na základe živnostenského oprávnenia, je možné v zmluve o úvere dohodnúť nevýhradnú rozhodcovskú doložku. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil.

3. Povinný sa k odvolaniu oprávneného nevyjadril.

4. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte len „CSP“), ktorý v § 470 ods. 1 ustanovuje, že tento zákon platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť aj zákon č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach, súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku, ktorý v čl. XL. § 9a ods. 1 uvádza, že ak to povaha veci nevylučuje, v konaní podľa tohto zákona (z. č. 233/1995 Z. z.) sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením §380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia,

môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky oprávneného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým uznesením súdu prvej inštancie; v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého uznesenia okresného súdu a v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP na ne v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého uznesenia, reagujúc na odvolacie dôvody oprávneného, odvolací súd uvádza, že okresný súd dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Záver okresného súdu o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy považuje aj odvolací súd v celom rozsahu za správny. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania oprávneného viazaný (§ 380 ods. 1 CSP), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami oprávneného, uvedenými v odvolaní a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 CSP).

8. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku súd prvej inštancie správne pristúpil k riešeniu otázky, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovské doložky). Súdna prax dospela k ustálenému záveru, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozhodcovský rozsudok, je exekučný súd nielen oprávnený, ale aj povinný už v tomto štádiu z vlastnej iniciatívy riešiť otázku, či právomoc rozhodcovského súdu bola založená platne uzavretou rozhodcovskou zmluvou ako podmienku materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, pretože týmto postupom nedochádza k preskúmaniu vecnej správnosti predloženého exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku), ale len k posúdeniu, či predložený exekučný titul je v súlade so zákonom. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je povinný z toho vyvodiť všetky právne dôsledky tak, aby zmluvná strana (spotrebiteľ) nebola neplatnou rozhodcovskou zmluvou viazaná, t. j. exekučný súd je povinný žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia zamietnuť (viď uznesenia NS SR sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2012, sp. zn. 3MCdo 11/2010 zo dňa 26. 09. 2011 - R 47/2012, sp. zn. 6Cdo 105/2011 zo dňa 10. 10. 2012- R 66/2013 a sp. zn. 5Cdo 230/2011 zo dňa 18. 09. 2012 - R 68/2013, sp. zn. 1MCdo 15/2012 zo dňa 22. 05. 2013, sp. zn. 2Cdo 239/2012 zo dňa 30. 04. 2013, sp. zn. 4Cdo/88/2013 zo dňa 24. 10. 2013, sp. zn. 5MCdo 25/2012 zo dňa 12. 06. 2013, sp. zn. 7Cdo 235/2012 zo dňa 12. 06. 2013; uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 381/2012 zo dňa 22.08. 2012, sp. zn. II. ÚS 545/2010 zo dňa 09. 12. 2010, sp. zn. IV. ÚS 60/2011 zo dňa 03. 03. 2011, ako aj uznesenie Súdneho dvora Európskej únie vo veci zn. C - 76/2010 Pohotovosť, s. r. o., proti V. Y. zo dňa 16. 11. 2010). Od tohto záveru nie je žiadny dôvod odkloniť sa ani v prejednávanej veci.

9. Z obsahu spisu odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie zistil, že súdny exekútor požiadal okresný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok. Rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu na vydanie predmetného exekučného titulu, bola uzavretá na vopred pripravenom tlačive, pripravenom oprávneným. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o neplatnosti spornej rozhodcovskej zmluvy, ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa. Predmetná rozhodcovská zmluva nebola s povinným ako spotrebiteľom individuálne dojednaná. Dojednanie zmluvných strán o právomoci rozhodcovského súdu by malo charakter individuálnej zmluvnej podmienky vtedy, ak by oprávnený predložil povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy v takej podobe, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinný mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie sporov v rozhodcovskom konaní, a že povinnému boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Ak má byť rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom a akceptovaná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. V danom prípade z návrhu rozhodcovskej zmluvy nevyplýva, že povinný ako spotrebiteľ mal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej rozhodcovskej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť, o čom svedčí aj skutočnosť, že oprávnený už vo všeobecných obchodných podmienkach úveru predpokladal uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Následne oprávnený,

ako veriteľ, podaním návrhu na začatie konania na rozhodcovský súd, uskutočnil výber predpokladaný v samotnej rozhodcovskej zmluve. Po tomto výbere už povinný nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania pred všeobecným súdom, a musel sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Navyše v rozhodcovskej zmluve bol vopred výlučne zo strany oprávneného určený konkrétny rozhodcovský súd, ktorý bol oprávnený rozhodovať spory, vyplývajúce zo zmluvy o úvere, uzavretú medzi oprávneným a povinným, pričom takouto formuláciou rozhodcovskej zmluvy bolo povinnému odňaté právo slobodnej voľby uplatnenia, či bránenia svojho práva nielen všeobecným súdom a rozhodcovským súdom, ale aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu, či rozhodcovského súdu. Keďže právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, rozhodcovský rozsudok bol ako celok vydaný v rozpore so zákonom, a nemôže byť spôsobilým exekučným titulom, pretože nie je materiálne vykonateľný a tento nedostatok bráni vo vykonaní exekúcie. Z obsahu zmluvy o úvere je zrejmé, že povinná v zmluvnom vzťahu vystupovala ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Okresný súd žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie správne zamietol.

10. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).